

Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

► **B**

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 29. novembra 2002

o določitvi spremenjenih okoljskih merilih za podelitev znaka Skupnosti za okolje detergentom za pomivalne stroje in o spremembi Odločbe 1999/427/ES

(notificirana pod dokumentarno številko K(2002) 4632)

(Besedilo velja za EGP)

(2003/31/ES)

(UL L 9, 15.1.2003, str. 11)

spremenjen z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► <u>M1</u>	Odločba Komisije 2007/207/ES z dne 29. marca 2007	L 92	16	3.4.2007
► <u>M2</u>	Odločba Komisije 2008/889/ES z dne 18. novembra 2008	L 318	12	28.11.2008

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 29. novembra 2002

o določitvi spremenjenih okoljskih merilih za podelitev znaka Skupnosti za okolje detergentom za pomivalne stroje in o spremembi Odločbe 1999/427/ES

(notificirana pod dokumentarno številko K(2002) 4632)

(Besedilo velja za EGP)

(2003/31/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

op upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št 1980/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. julija 2000 o spremenjenem sistemu Skupnosti za podeljevanje znaka za okolje⁽¹⁾ in zlasti drugega pododstavka člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Po Uredbi (ES) št. 1980/2000 se znak Skupnosti za okolje lahko podeli proizvodu z lastnostmi, zaradi katerih lahko pomembno prispeva k izboljšavam glede ključnih okoljskih vidikov.
- (2) Uredba (ES) št. 1980/2000 predvideva, da se posebna merila za znak za okolje določijo po skupinah proizvodov.
- (3) Predvideva tudi, da se pregled meril za znak za okolje, pa tudi zahtev za ocenjevanje in preverjanje v zvezi z merili, izvede pravočasno pred iztekom obdobja veljavnosti meril, določenih za vsako skupino proizvodov.
- (4) Primerno je spremeniti okoljska merila, določena z Odločbo Komisije 1999/427/ES z dne 28. maja 1999 o določitvi okoljskih meril za podelitev znaka za okolje Skupnosti detergentom za pomivalne stroje⁽²⁾, da bi odražala razvoj na trgu. Istočasno je treba spremeniti obdobje veljavnosti navedene odločbe, kakor je bilo podaljšano z Odločbo 2002/173/ES⁽³⁾, in opredelitev skupine proizvodov.
- (5) Sprejeti je treba novo odločbo o določitvi posebnih okoljskih meril za to skupino proizvodov, ki bodo veljavna pet let.
- (6) Primerno je, da za omejeno obdobje ne dlje kot 18 mesecev hkrati veljajo nova merila in merila, določena z Odločbo 1999/427/ES, da se omogoči podjetjem, katerim je bil podeljen znak za okolje ali so zaprosili za podelitev znaka za okolje za svoje proizvode pred datumom uporabe te odločbe, dovolj časa, da te proizvode prilagodijo novim merilom.
- (7) Ukrepi, predvideni v tej odločbi, temeljijo na osnutku meril, ki jih je razvil Odbor Evropske unije za znak za okolje, ustanovljen po členu 13 Uredbe (ES) št. 1980/2000.
- (8) Ukrepi, predvideni v tej odločbi, so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega po členu 17 Uredbe (ES) št. 1980/2000,

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

⁽¹⁾ UL L 237, 21.9.2000, str. 1.

⁽²⁾ UL L 167, 2.7.1999, str. 38.

⁽³⁾ UL L 56, 27.2.2002, str. 33.

▼ B*Člen 1*

Za podelitev znaka Skupnosti za okolje po Uredbi (ES) št. 1980/2000 mora detergent za pomivalne stroje spadati v skupino proizvodov „detergenti za pomivalne stroje“, kot so opredeljeni v členu 2, in izpolnjevati okoljska merila, določena v Prilogi k tej odločbi.

Člen 2

Skupina proizvodov „detergenti za pomivalne stroje“ zajema vse detergente, namenjene izključno uporabi za avtomatske gospodinjske pomivalne stroje in vse detergente, namenjene uporabi za avtomatske pomivalne stroje, ki jih upravljajo poklicni uporabniki, vendar so podobni avtomatskim gospodinjskim pomivalnim strojem glede velikosti in uporabe stroja.

Člen 3

Za administrativne namene se skupini proizvodov „detergenti za pomivalne stroje“ dodeli kodna številka „015“.

Člen 4

Člen 3 Odločbe 1999/427/ES se nadomesti z naslednjim:

„Člen 3

Opredelitev skupine proizvodov in posebna okoljska merila za skupino proizvodov veljajo do 31. maja 2004.“

▼ M2*Člen 5*

Okoljska merila za skupino izdelkov „detergenti za pomivalne stroje“ ter z njimi povezane zahteve za ocenjevanje in preverjanje veljajo do 31. decembra 2010.

▼ B*Člen 6*

Ta odločba je naslovljena na države članice.

PRILOGA

OKVIR

Cilji meril

Ta merila so namenjena zlasti spodbujanju:

- zmanjševanja onesnaževanja vode z zmanjševanjem količine uporabljenega detergenta in z omejevanjem količine škodljivih sestavin,
- zmanjševanja uporabe energije s spodbujanjem uporabe detergentov za pomivanje pri nizkih temperaturah
- zmanjševanja odpadkov z zmanjševanjem količine primarnega pakiranja.

Poleg tega merila krepijo zavest potrošnikov o varstvu okolju. Merila so določena tako, da spodbujajo označevanje detergentov za pomivalne stroje, ki imajo majhen vpliv na okolje.

Zahteve za ocenjevanje in preverjanje

Za vsako merilo so navedene posebne zahteve za ocenjevanje in preverjanje.

Kadar mora vlagatelj podati izjave, dokumentacijo, analize, poročila o preskusih ali druge dokaze o izpolnjevanju meril, se razume, da ti lahko izvirajo od vlagatelja in/ali njegovega dobavitelja(-ev) in/ali dobavitelja(-ev) le-tega, in tako dalje glede na primernost.

Kjer je to mogoče, morajo preskuse opraviti laboratoriji, ki izpolnjujejo splošne zahteve EN ISO 17025 ali enakovrednega standarda.

Kjer je to primerno, se smejo preskusne metode, ki niso navedene za posamezno merilo, uporabiti, če pristojni organ, ki ocenjuje vlogo, prizna njihovo enakovrednost.

Kjer je primerno, lahko pristojni organi zahtevajo dodatno dokumentacijo in opravijo neodvisna preverjanja.

Kjer je to primerno, lahko vlagatelj uporabi nadaljnje revizije podatkovne baze sestavin detergentov, ko so na razpolago.

Pristojnim organom se priporoča, da pri ocenjevanju vlog in spremljanju skladnosti z merili upoštevajo uporabo priznanih sistemov okoljskega ravnanja, kot sta EMAS ali ISO14001 (*Opomba*: uvedba takih sistemov ravnanja ni zahtevana.)

Funkcionalna enota in priporočeni odmerek

Funkcionalna enota, na katero naj se nanašajo vneseni in dobljeni podatki, je količina proizvoda, potrebna za pomivanje 12 pogrinjkov standardne umazanosti (kot je opredeljena s standardi DIN ali ISO). Odmerek, ki ga priporoča proizvajalec porabnikom za normalno umazano posodo in 12 pogrinjkov, se vzame kot priporočeni odmerek po standardnih pogojih, kot je določeno v preskusu pralne učinkovitosti IKW iz merila 6.

MERILA

1. Matrika okoljskega točkovanja

V okoljsko matriko je vključenih naslednjih pet parametrov, ki so zbrani in ocenjeni kot celota v skladu z naslednjo predstavitvijo:

- skupne kemikalije,
- strupenost pri kritični volumski razredčitvi (CDV_{tox}),
- fosfati (izraženi kot natrijev tripolifosfat - STPP),
- aerobne bio-nerazgradljive organske snovi (aNBDO),
- anaerobne bio-nerazgradljive organske snovi (anNBDO).

Naslednja razpredelnica povzema te parametre, z njimi povezano točkovanje, prag za izključitev in faktorje ponderiranja. Formule za izračun vrednosti vsakega parametra in pragov za izključitev so podrobno opisane spodaj v točkah (a) do (f). Parametri za vsako sestavino se izračunajo z upoštevanjem odmerka za posamezno pomivanje, količino vode in masnega odstotka v pripravku ter se za vsak pripravek seštevajo.

Matrika okoljskega točkovanja						
Parameter	Točkovanje				Prag za izključitev	Faktor ponderiranja
	4	3	2	1		
Skupne kemikalije	16,5	18	19,5	21	22,5	3
strupenost pri kritični volumski razredčitvi	60	120	180		200	8
Fosfati (kot STPP)	0	2,5	5	7,5	10	2
Aerobno biološko nerazgradljive organske snovi	0	0,25	0,5	0,75	1	1
Anaerobno biološko nerazgradljive organske snovi	0	0,05	0,10	0,15	0,2	1,5
Minimalni zahtevani rezultat	30					

Opomba: Vse vrednosti so izražene v g/pranje, razen CDV_{tox} , ki je izražen v l/pranje.

Ocenjevanje in preverjanje: Navede se natančna formulacija pripravka, vključno z natančnim kemičnim opisom sestavin (na primer identifikacija v skladu s poimenovanjem IUPAC, številka CAS, molekulske in strukturne formule, čistoča, vrsta in odstotek nečistoč, dodatki; za mešanice, na primer površinsko aktivne snovi: številka DID, sestava in spekter porazdelitve homologov, izomerov in trgovskih imen); analitični dokaz o sestavi površinsko aktivnih snovi, ter točna tonaža proizvoda, danega na trg (poročanje 1. marca za preteklo leto).

(a) *Strupenost za vodne organizme*

Strupenost pri kritični volumski razredčitvi (CDV_{tox}) se izračuna za vsako sestavino (i) z naslednjo enačbo:

$$CDV_{tox}(\text{sestavina } i) = \frac{\text{teža}(i) \times LF(i)}{LTE(i)} \times 1000,$$

kjer je teža (i) teža sestavine v priporočenem odmerku, LF je obremenitveni faktor, LTE pa koncentracija sestavine, ki ima dolgoročni strupeni učinek. CDV_{tox} se sešteje za vsako sestavino (i), tako da je CDV_{tox} za proizvod:

$$CDV_{tox} = \sum CDV_{tox}(\text{sestavina } i)$$

CDV_{tox} mora biti ≤ 200 l/pranje.

$$\text{Točkovanje } (CDV_{tox}) = (5 - (CDV_{tox}/60)) \times 8$$

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s podatki o izračunih CDV_{tox} in z njimi povezanih rezultatih. Za vse sestavine, vključene v podatkovno bazo sestavin detergentov (seznam DID, glej Prilogo IA), se uporabijo ustrezne vrednosti iz seznama DID in vpiše ustrezna številka sestavine. Pri novih kemikalijah ali dodatnih sestavinah, ki niso našteje v seznamu DID, se uporabi pristop, opisan v dodatku I.B.

(b) *Skupne kemikalije*

Skupne kemikalije v g/pranje so priporočeni odmerek brez vsebnosti vode.

Skupne kemikalije morajo biti $\leq 22,5$ g/pranje.

$$\text{Točkovanje (skupne kemikalije)} = (15 - (\text{skupne kemikalije}/1,5)) \times 3$$

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s podatki o izračunih skupnih kemikalij in z njimi povezanih rezultatih.

(c) *Fosfati (v obliki natrijevega tripolifosfata - STPP)*

Fosfati so količina fosfatov v pripravku, izračunani kot natrijev tripolifosfat (STPP).

Fosfatov mora biti ≤ 10 g/pranje.

▼B

Točkovanje (fosfati) = $(4 - (\text{fosfati}/2,5)) \times 2$

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s podatki o izračunih fosfatov in z njimi povezanih rezultatih.

(d) *aerobno bio-nerazgradljive organske snovi (aNBDO),*

Aerobno bio-nerazgradljive organske snovi so teža vseh organskih sestavin, ki so aerobno bio-nerazgradljive (glej seznam DID), pri enem pranju, v g/pranje.

aNBDO mora biti ≤ 1 g/pranje.

Točkovanje (aNBDO) = $4 - (\text{aNBDO}/0,25)$

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s podatki o izračunih aNBDO in z njimi povezanimi rezultati. Za vse sestavine iz seznama DID (Priloga IA) se uporabijo ustrezni podatki iz seznama DID. Za sestavine, ki niso na seznamu DID, je treba preskrbeti ustrezne podatke iz literature ali drugih virov ali rezultatov primernih preskusov, ki dokazujejo, da so aerobno biorazgradljive. Preskusi za takojšno biorazgradljivost so navedeni v Direktivi Sveta 67/548/EGS z dne 27. junija 1967 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi⁽¹⁾ ter njenih kasnejših spremembah, zlasti metodah iz priloge V.C4, ali njim enakovrednih preskusnih metodah OECD 301 A-F ali njim enakovrednih preskusih ISO. Desetdnevno okensko načelo se ne uporablja. Prag prepustnosti mora biti 70 % za preskuse iz Priloge V.C4-A in C4-B k Direktivi 67/548/EGS (in njim enakovrednih preskusov A ter E OECD 301 in enakovrednih preskusov ISO), in 60 % za preskuse C4-C, D, E in F (ter njim enakovredne preskuse OECD 301 B, C, D in F ter enakovredne preskuse ISO).

(e) *anaerobno bio-nerazgradljive organske snovi (anNBDO)*

Anaerobno bio-nerazgradljive organske snovi so teža vseh organskih sestavin, ki so anaerobno bio-nerazgradljive z uporabo ustreznih korekcijskih faktorjev (glej seznam DID), pri enem pranju, v g/pranje.

anNBDO mora biti $\leq 0,2$ g/pranje.

Točkovanje (anNBDO) = $(4 - (\text{anNBDO}/0,05)) \times 1,5$

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s podatki o izračunih anNBDO in z njimi povezanimi rezultati. Za vse sestavine iz seznama DID (priloga IA) se uporabijo ustrezni podatki iz seznama DID. Za sestavine, ki niso na seznamu DID, je treba preskrbeti ustrezne podatke iz literature ali drugih virov ali rezultatov primernih preskusov, ki dokazujejo, da so anaerobno biorazgradljive. Referenčni preskus anaerobne razgradljivosti je ISO 11734, ECETOC št. 28 (junij 1988) ali enakovredna preskusna metoda, pri kateri se zahteva 60 % končne razgradljivosti pri anaerobnih pogojih. Preskusne metode, ki posnemajo pogoje v ustreznem anaerobnem okolju, se lahko uporabijo za dokumentiranje, da je bilo 60 % končne razgradljivosti dosežene v anaerobnih pogojih (glej dodatek IC).

(f) *skupne dosežene točke*

Vsota točkovanje (CDV_{tox}) + točkovanje (skupne kemikalije) + točkovanje (fosfati) + točkovanje (aNBDO) + točkovanje (anNBDO) mora biti ≥ 30 .

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s podatki o izračunih skupnih doseženih točk.

2. Biorazgradljivost površinsko aktivnih snovi(a) *Lahka aerobna biorazgradljivost*

Vsaka površinsko aktivna snov v proizvodu mora biti lahko biorazgradljiva.

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu. Seznam DID (glej dodatek IA) navaja, ali je posamezna površinsko aktivna snov aerobno biorazgradljiva ali ne (torej se tisti, ki so v stolpcu o aerobni biorazgradljivosti označeni z „Y“, ne smejo uporabljati). Za površinsko aktivne snovi, ki jih ni na seznamu DID, je treba preskrbeti ustrezne podatke iz literature ali drugih virov ali rezultatov primernih preskusov, ki dokazujejo, da so aerobno biorazgradljivi. Preskusi za lahko biorazgradljivost so navedeni v Direktivi Sveta 67/548/EGS in njenih

⁽¹⁾ UL 196, 16.8.1967, str. 1.

▼B

kasnejših spremembah, zlasti metode iz Priloge V.C4 ali njim enakovredne preskusne metode OECD 301 A-F ali njim enakovredni preskusi ISO. Desetdnevno okensko načelo se ne uporablja. Prag prepustnosti mora biti 70 % za preskuse iz Priloge V.C4-A in C4-B k Direktivi 67/548/EGS (in njim enakovredne preskuse A ter E OECD 301 in enakovredne preskuse ISO), in 60 % za preskuse C4-C, D, E in F (ter njim enakovredne preskuse OECD 301 B, C, D in F ter enakovredne preskuse ISO).

(b) *Anaerobna biorazgradljivost*

Vsaka površinsko aktivna snov v proizvodni mora biti anaerobno biorazgradljiva.

Ocenjevanje in preverjanje: Treba je podati točno sestavo proizvoda. Seznam DID (glej dodatek IA) navaja, ali je posamezna površinsko aktivna snov anaerobno biorazgradljiva ali ne (torej se tisti, ki so v stolpcu o anaerobni biorazgradljivosti označeni z „Y“, ne smejo uporabljati). Za sestavine, ki jih ni na seznamu DID, je treba preskrbeti ustrezne podatke iz literature ali drugih virov ali rezultatov primernih preskusov, ki dokazujejo, da so anaerobno biorazgradljive. Referenčni preskus anaerobne razgradljivosti je ISO 11734, ECETOC št. 28 (junij 1988) ali enakovredna preskusna metoda, pri kateri se zahteva 60 % končne razgradljivosti pri anaerobnih pogojih. Preskusne metode, ki posnemajo pogoje v ustreznem anaerobnem okolju, se lahko uporabijo za dokumentiranje, da je bilo 60 % končne razgradljivosti dosežene v anaerobnih pogojih (glej dodatek IC).

3. Nevarne ali strupene snovi ali pripravki

- (a) V proizvod se ne sme vključiti nobena sestavina, ki ji je v času uporabe dodeljen ali ji je mogoče dodeliti katerega od naslednjih opozorilnih stavkov (ali njihovih kombinacij):

R40	(omejeni dokazi o rakotvornem učinku)
R45	(lahko povzroči raka)
R46	(lahko povzroči dedno genetsko poškodbo)
R49	(ob vdihavanju lahko povzroči raka)
R50-53	(zelo strupeno za vodne organizme in lahko povzroči dolgoročne škodljive učinke v vodnem okolju)
R51-53	(strupeno za vodne organizme, povzroči lahko dolgoročne škodljive učinke v vodnem okolju)
R60	(lahko škoduje plodnosti)
R61	(lahko škoduje še nerojenemu otroku)
R62	(možno tveganje za slabšo plodnost)
R63	(možno tveganje poškodbe še nerojenega otroka)
R64	(lahko škoduje zdravju dojenčka preko materinega mleka)
R68	(možna nevarnost trajnih okvar zdravja),

kot je določeno v Direktivi Sveta 67/548/EGS in njenih kasnejših spremembah ali v Direktivi 1999/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 1999 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi⁽¹⁾ in njenih kasnejših spremembah.

To zahtevo mora izpolnjevati tudi vsaka sestavina, uporabljena v katerem koli pripravku in ki presega 0,01 % teže končnega proizvoda.

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s kopijami varnostnih listov materiala za vsako sestavino in izjavo o izpolnjevanju tega merila. Podajo se preskusni rezultati ali sklici na objavljene podatke.

- (b) Ne smejo se uporabljati nobeni konzervansi, ki so ali bi lahko bili uvrščeni kot R50-53, kot je določeno v Direktivi Sveta 67/548/EGS ali njenih kasnejših spremembah ali Direktivi 1999/45/EC in njenih kasnejših spremembah, ne glede na količino.

⁽¹⁾ UL L 200, 30.7.1999, str. 1.

▼B

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj s kopijami varnostnih listov materiala za vsako sestavino (bodisi za snovi ali pripravke) in izjavo o izpolnjevanju tega merila. Podajajo preskusni rezultati ali sklici na objavljene podatke.

(c) Sestavine APEO, APD, EDTA, NTA

Naslednjih sestavin ni dovoljeno vključiti v proizvod niti kot del sestave niti kot del katerega koli pripravka, vključenega v sestavo:

- alkilfenoletoksilati (APEO) ali drugi derivati alkil fenola (AP derivati).
- EDTA (etilen-diamin-tetra-acetat)
- NTA (nitrilotriacetat)

Ocenjevanje in preverjanje: Točno sestavo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj z izjavo o odsotnosti teh kemičnih spojin.

(d) Fosfonati

Količina fosfonatov, ki niso neposredno biorazgradljivi (aerobno), ne sme presegati 0,2 g na pranje.

Ocenjevanje in preverjanje: Točno formulo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj z izjavo o izpolnjevanju tega merila.

4. Dišave

(a) Nitromošusi in policiklični mošusi.

Nitromošusov in policikličnih mošusov ni dovoljeno vključiti v proizvod niti kot del sestave niti kot del katerega koli pripravka, vključenega v sestavo. To med drugim zadeva:

mošus ksilen	5-terc-butil-2,4,6-trinitro-meta-ksilen
mošus ambrete	4-terc-butil-3-metoksi-2,6-dinitrotoluen
mosken	1,1,3,3,5-pentametil-4,6-dinitroindan
mošus tibetin	1-terc-butil-3,4,5-trimetil-2,6-dinitrobenzen
mošus keton	4'-terc-butil-2',6'-dimetil-3',5'-dinitroacetafenon
HHCB	1,3,4,6,7,8-heksahidro-4,6,6,7,8,8-heksametilciklopenta(g)-2-benzopiran
AHTN	6-acetil-1,1,2,4,4,7-heksametiltetralin

(b) Kodeks prakse

Vse sestavine, dodane proizvodu kot dišava, morajo biti izdelane in/ali obravnavane v skladu s kodeksom prakse Mednarodnega združenja parfumerjev (IFRA).

Ocenjevanje in preverjanje: Točno formulo proizvoda se da pristojnemu organu skupaj z izjavo o izpolnjevanju dela (a) in dela (b) tega merila.

5. Embalaža

(a) Primarna embalaža ne sme presegati 2,5 gramov na funkcionalno enoto.

(b) Kartonasta primarna embalaža mora vsebovati ≥ 80 % recikliranega materiala.

(c) Plastična primarna embalaža mora biti označena v skladu z ISO 1043.

Ocenjevanje in preverjanje: Vlagatelj da vzorec embalaže pristojnemu organu, ki ocenjuje vlogo. Pristojnemu organu je treba predložiti izračun količine primarne embalaže in izjavo glede odstotka recikliranega materiala v kartonski embalaži.

6. Učinkovitost pomivanja

Proizvod mora imeti zadovoljivo učinkovitost pomivanja pri priporočenem odmerku v skladu s standardnimi preskusi, ki jih je razvil IKW, ali z EN 50242 (prilagojenim, kot je predstavljeno spodaj).

Preskuse se opravi pri 55 °C ali manj.

Ocenjevanje in preverjanje: Poročilo o preskusu se predloži pristojnemu organu. Preskus, drugačen od preskusa IKW, ali prilagojene različice preskusa EN 50242,

▼B

se lahko uporabi le, če ga pristojni organ, ki ocenjuje vlogo, potrdi kot enakovrednega.

Če se uporabi EN 50242: 1998, veljajo naslednje prilagoditve: preskusi se opravijo pri $55\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$ s hladnim predpranjem brez detergenta; stroj, uporabljen v preskusu, mora biti priključen na mrzlo vodo, v njem pa mora biti 12 pogrinjkov s pralnim indeksom med 3,35 in 3,75; uporabi se sušilni program stroja, oceni pa se samo čistost posod; uporabi se šibko kislo splakovalno sredstvo v skladu s standardno formulo (formula III); nastavitev splakovalnega sredstva mora biti med 2 in 3; odmerek pomivalnega sredstva mora biti tak, kot ga priporoča proizvajalec; trije poskusi se opravijo pri trdoti vode v skladu s standardom; poskus sestavlja pet pomivanj, kjer se rezultat odčita po petem pomivanju, ne da bi bile posode med pomivanji čiščene; rezultat mora biti boljši ali identičen referenčnemu detergentu po petem pomivanju; recept za referenčni detergent (Detergent B IEC 436) in splakovalno sredstvo (formula III), glej dodatek B v standardu EN 50242: 1998 (tenzide je treba hraniti na hladnem v neprepustnih posodah, ki držijo manj kot 1 kg, porabiti pa jih je treba v treh mesecih).

7. Čistoča encimov

V končnem encimskem pripravku ne sme biti mikroorganizmov, ki proizvajajo encime.

Ocenjevanje in preverjanje: Poročilo o preskusu ali potrdilo proizvajalca encima se predloži pristojnemu organu.

8. Informacije za potrošnike

(a) Informacije na embalaži

Na proizvodu ali v njem mora biti naslednje (ali enakovredno) besedilo:

„Ta detergent, označen z znakom za okolje, deluje dobro pri nizkih temperaturah (***) . Na pomivalnem stroju izberite program za pomivanje z nizko temperaturo, v celoti napolnite stroj s posodo in ne prekoračite priporočenega odmerka. Tako bodo poraba energije in vode ter onesnaževanje vode kar najmanjši.“

Za več informacij o znaku EU za okolje obiščite spletno stran:

<http://europa.eu.int/ecolabel>.

(***) Vlagatelj tu vstavi priporočeno temperaturo ali razpon temperatur, ki ne presegajo 55 °C .“

(b) Navodila o odmerjanju

Navodila o odmerjanju so na embalaži proizvoda. Navedeni so priporočeni odmerki za „normalno“ in „močno“ umazano posodo in za različne trdote vode, primerne za kraj, kjer se proizvod prodaja. V navodilih so nasveti, kako čim boljše izkoristiti proizvod glede na umazanost.

Vlagatelj ima vpeljane primerne korake, s katerimi pomaga potrošniku upoštevati priporočene odmerke, na primer tako, da ponudi pripomoček za odmerjanje (za proizvode v praškasti ali tekoči obliki) in/ali z označitvijo priporočenega odmerka vsaj v mililitrih (za proizvode v praškasti ali tekoči obliki). Za potrošnike je na embalaži natisnjeno priporočilo, naj pri dobavitelju vode ali lokalnih oblasteh poiščejo podatke o trdoti vode v vodovodnem omrežju.

(c) Podatki o sestavinah in njihovo označevanje

Uporablja se Priporočilo Komisije 89/542/EGS z dne 13. septembra 1989 o označevanju detergentov in čistilnih sredstev ⁽¹⁾, označujejo pa se naslednje skupine sestavin:

encimi	oznaka vrste encimov
konzervirna sredstva	značilnosti in oznake v skladu s poimenovanjem IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry)

Če proizvod vsebuje dišave, mora to biti označeno na embalaži.

Ocenjevanje in preverjanje: Vlagatelj preskrbi vzorec embalaže proizvoda skupaj z izjavo o izpolnjevanju delov (a), (b) in (c) tega merila.

▼ B

9. Informacije, prikazane na znaku za okolje

Polje 2 na znaku za okolje vsebuje naslednje besedilo

- „— prispeva k manjšemu onesnaževanju vode,
- varčuje z embalažo.“

Ocenjevanje in preverjanje: Vlagatelj pristojnemu organu, ki ocenjuje vlogo, preskrbi vzorec embalaže proizvoda z znakom, skupaj z izjavo o izpolnjevanju tega merila.

Dodatek LA

SEZNAM DID

PODATKOVNA BAZA SESTAVIN DETERGENTOV IN PRISTOP, KI GA JE TREBA UPOŠTEVATI ZA SESTAVINE, KI NISO NAVEDENE V
PODATKOVNI BAZI

A. Spodaj navedeni podatki o najbolj pogosto uporabljenih sestavinah detergentov se uporabijo za izračun okoljskih meril

(Opomba: parametri NBO, TA, NA, TPK ter faktorji KF za NBO se ne uporabljajo v tej skupini proizvodov)

Podatkovna baza sestavin detergentov (seznam DID; različica 29.9.1998)

Št. DID	Sestavine	Strupenost		Obreme-nitveni faktor (LF)	Anaerobna biološka neraz-gradljivost (anNBDO)	Aerobna biološka neraz-gradljivost (aNBDO)	Topljive anorganske snovi (TA)	Netopljive anorganske snovi (NA)	TPK
		Izmerjeni NOEC	DKT						
1	Amionske površinsko aktivne snovi								
2	C 10-13 LAS (Na Ø 11,5-11,8, C14 < 1 %)	0,3	0,3	0,05	D, KF = 0,75	O	O	O	2,3
3	Drugi LAS (C14 > 1 %)	0,12	0,12	0,05	D, KF = 1,5	O	O	O	2,3
4	C 14/17 alk. sulfonat	0,27	0,27	0,03	D, KF = 0,75	O	O	O	2,5
5	C 8/10 alkilsulfat	EC50 = 2,9	0,15	0,02	O	O	O	O	1,9
6	C 12-15	0,1	0,1	0,02	O	O	O	O	2,2
7	C 12-18	LC50 = 3	0,15	0,02	O	O	O	O	2,3
8	C 16-18	0,55	0,55	0,02	O	O	O	O	2,5
9	C 12-15 A 1-3 EO sulfat	0,15	0,15	0,03	O	O	O	O	2,1
10	C 16/18 A 3-4 EO sulfat	ni veljavnih podatkov	0,1	0,03	O	O	O	O	2,2
11	C 8 dialkilsulfosukcinat	LC50 = 7,5	0,4	0,5	D, KF = 1,5	O	O	O	2
12	C 12/14 sulfomaščobnokislinski metilester	EC50 = 5	0,25	0,05	D, KF = 0,75	O	O	O	2,1
13	C 16/18 sulfomaščobnokislinski metilester	0,15	0,15	0,05	D, KF = 0,75	O	O	O	2,3
14	C 14/16 alfa olefin sulfonat	LC50 = 2,5	0,13	0,05	D, KF = 0,75	O	O	O	2,3
15	C 14/18 alfa olefin sulfonat	LC50 = 1,4	0,07	0,05	D, KF = 2,0	O	O	O	2,4

▼B

Št. DID	Sestavine	Strupenost		Obreme-nitveni faktor (LF)	Anaerobna biološka neraz-gradljivost (anNBDO)	Aerobna biološka neraz-gradljivost (aNBDO)	Topljive anorganske snovi (TA)	Netopljive anorganske snovi (NA)	TPK
		Izmerjeni NOEC	DKT						
15	Mila (C 12-22)	EC0 = 1,6	1,6	0,05	O	O	O	O	2,9
16	Neionske površinsko aktivne snovi C 9/11 A >3-6 EO lin. ali mono br.	EC50 = 3,3	0,7	0,03	O	O	O	O	2,4
17	C 9/11 A >6-9 EO lin. ali mono br.	EC50 = 5,4	1,1	0,03	O	O	O	O	2,2
18	C 12/15 A 2-6 EO lin. ali mono br.	0,18	0,18	0,03	O	O	O	O	2,5
19	C 12-15 (Avg. C < 14) A >6-9 EO	0,24	0,24	0,03	O	O	O	O	2,3
20	C 12-15 (Avg. C < 14) A >6-9 EO	0,17	0,17	0,03	O	O	O	O	2,3
21	C 12-15 A >9-12 EO	LC50 = 0,8	0,3	0,03	O	O	O	O	2,2
22	C 12-15 A 20-30 EO	EC50 = 13	0,65	0,05	O	O	O	O	2
23	C 12-15 A >30 EO	LC50 = 130	6,5	0,75	O	D	O	O	0 (*)
24	C 12/18 A 0-3 EO	ni podatkov	0,01	0,03	O	O	O	O	2,9
25	C 12-18 A 9 EO	0,2	0,2	0,03	O	O	O	O	2,4
26	C 16/18 A 2-6 EO	0,03	0,03	0,03	O	O	O	O	2,6
27	C 16/18 A >9-12 EO	LC50 = 0,5	0,05	0,03	O	O	O	O	2,3
28	C 16/18 A 20-30 EO	EC50 = 18	0,36	0,05	O	O	O	O	2,1
29	C 16/18 A >30 EO	LC50 = 50	2,5	0,75	O	Y	O	O	0 (*)
30	C 12/14 glukozni amid	4,3	4,3	0,03	O	O	O	O	2,2
31	C 16/18 glukozni amid	0,116	0,116	0,03	O	O	O	O	2,5
32	C 12/14 alkilpoliglukocid	1	1	0,03	O	O	O	O	2,3
33	Amfoterne površinsko aktivne snovi C 12-15 alkil dimetilbetan	0,03	0,03	0,05	D, KF = 2,5	O	O	O	2,9

▼B

Št. DID	Sestavine	Strupenost		Obreme-nitveni faktor (LF)	Anaerobna biološka neraz-gradljivost (anNBDO)	Aerobna biološka neraz-gradljivost (aNBDO)	Topljive anorganske snovi (TA)	Netopljive anorganske snovi (NA)	TPK
		Izmerjeni NOEC	DKT						
34	C 12-18 alkil amidopropilbetan	0,03	0,03	0,05	D, KF = 2,5	O	O	O	2,8
35	Silikon	EC50 = 241	4,82	0,4	D, KF = 0,75	D	O	O	0,0
36	Parafin	ni podatkov	100	0,4	O	D	O	O	0 (*)
37	Mehčalci vlaken Glicerol	LC50 > 5-10 gl	1 000	0,13	O	O	O	O	1,2
38	Nosilci Fosfat kot natrij-tri-polifosfat (STPP)		1 000	0,6	O	O	D	O	0,0
39	Zeolit A	120	120	0,05	O	O	O	D	0,0
40	Citrat	EC50 = 85	85	0,07	O	O	O	O	0,6
41	Polikarboksilati in sorodni derivati	124	124	0,4	D, KF = 0,1	D	O	O	0 (*)
42	Glina		1 000	0,05	O	O	O	D	0,0
43	Karbonat/bikarbonat	LC50 = 250	250	0,8	O	O	D	O	0,0
44	Masčobna kislina (C ≥ 14)	EC0 = 1,6	1,6	0,05	O	O	O	O	2,9
45	Silikat/disilikat	EC50 > 1 000	1 000	0,8	O	O	D	O	0,0
46	NTA	19	19	0,13	O	O	O	O	0,6
47	Poliasparaginska kislina. Na sol	125	12,5	0,13	D, KF = 0,1	O	O	O	1,2
48	Belilci Perborat mono (kot borat)	1 - 10	6	1	O	O	D	O	0,0
49	Perborat tetra (kot borat)	1 - 10	6	1	O	O	D	O	0,0
50	Perkarbonat (glej karbonat)	LC50 = 250	250	0,8	O	O	D	O	0,0

▼B

Št. DID	Sestavine	Strupenost		Obreme-nitveni faktor (LF)	Anaerobna biološka neraz-gradljivost (anNBDO)	Aerobna biološka neraz-gradljivost (aNBDO)	Topljive anorganske snovi (TA)	Netopljive anorganske snovi (NA)	TPK
		Izmerjeni NOEC	DKT						
51	TAED	EC0 = 500	EC0 = 500	0,13	O	O	O	O	2,0
	Topila								
52	C 1-C4 alkoholi	LC50 = 8 000	100	0,13	O	O	O	O	2,3
53	Monoetanolamini	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2,4
54	Dietanolamini	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2,3
55	Trietanolamini	0,78	0,78	0,13	O	O	O	O	2
	Razno								
56	Polivinilpirolidon (PVP/PVNO/PVPVI)	EC50 > 100	100	0,75	Y, CF = 0,1	D	O	O	0 (*)
57	Fosfonati	7,4	7	0,4	Y, CF = 0,5	D	O	O	0 (*)
58	EDTA	LOEC = 11	11	1	D, KF = 0,1	D	O	O	0 (*)
59	CMC	LC50 > 250	250	0,75	D, KF = 0,1	D	O	O	0 (*)
60	Na sulfat	EC50 = 2 460	1 000	1	O	O	D	O	0,0
61	Mg sulfat	EC50 = 788	800	1	O	O	D	O	0,0
62	Na klorid	EC50 = 650	650	1	O	O	D	O	0,0
63	Urea	LC50 > 10 000	100	0,13	O	O	O	O	2,1
64	Maleinska kislina	LC50 = 106	2,1	0,13	O	O	O	O	0,8
65	Jabolčna kislina	LC50 = 106	2,1	0,13	O	O	O	O	0,6
66	Ca formiat		100	0,13	O	O	O	O	2,0
67	Kremen		100	0,05	O	O	O	D	0,0
68	Visoko molekularni polimeri PEG >4000		100	0,4	O	Y	O	O	0 (*)
69	Nizko molekularni polimeri PEG >4000		100	0,13	O	O	O	O	1,1
70	Kumenski sulfonat	LC50 = 66	6,6	0,13	D, KF = 0,25	O	O	O	1,7

▼B

Št. DID	Sestavine	Strupenost		Obreme-nitveni faktor (LF)	Anaerobna biološka neraz-gradljivost (amNBDO)	Aerobna biološka neraz-gradljivost (aNBD0)	Topljive anorganske snovi (TA)	Netopljive anorganske snovi (NA)	TPK
		Izmerjeni NOEC	DKT						
71	Ksilen sulfonat	LC50 = 66	6,6	0,13	D, KF = 0,25	O	O	O	1,6
72	Toluen sulfonati	LC50 = 66	6,6	0,13	D, KF = 0,25	O	O	O	1,4
73	Na-/Mg-KOH		100	1	O	O	D	O	0,0
74	Encimi	LC50 = 25	25	0,13	O	O	O	O	2,0
75	Parfumska formulacija, kot se uporablja	LC50 = 2-10	0,02	0,1	D, KF = 3,0	D	O	O	0 (*)
76	Barve	LC50 = 10	0,1	0,4	D, KF = 3,0	D	O	O	0 (*)
77	Škrob	ni podatkov	250	0,1	O	O	O	O	0,97
78	Zn ftalocianin sulfonat	0,16	0,016	0,07 (**)	D, KF = 2,5	D	O	O	0 (*)
79	Anionski poliestri	EC50 = 310	310	0,4	D, KF = 0,1	D	O	O	0 (*)
80	Iminodisukcinat	23	2,3	0,13	D, KF = 2,5	O	O	O	1,1
81	Optična belila = (FWA)								
	FWA 1 (1)	LC0 = 10	1,0	0,4	D, KF = 1,5	D	O	O	0 (*)
82	FWA 5 (2)	3,13	3,13	0,4	D, KF = 0,5	D	O	O	0 (*)
	Dodatne sestavine								
83	Alkil aminoksidi (C12-18)	0,08	0,08	0,05	D, KF = 2,5	O	O	O	3,2
84	Gliceret (6-17EO) kokoat	EC50 = 32	1,6	0,05	O	O	O	O	2,1
85	Fosfatni estri (C12-18)	EC50 = 38	1,9	0,05	D, KF = 2,5	O	O	O	2,3

(1) FWA 1 = dinatrijev 4,4-bis (4-anilino-5-morfolino-1,3,5-triazin-2-il)amino-stilben-2,2-disulfonat

(2) FWA 5 = dinatrijev 4,4-bis(2-sulfostril)bifenil

(*) TPK za aerobno nerazgradljive organske snovi je določena na nič.

(**) lahko fotorazgradljivo.

Opmembe

D = da, merilo se uporablja.

O = ne, merilo se ne uporablja.

DKT = dolgoročna koncentracija učinka.

NOEC = koncentracija brez opaznega učinka.

KF = korekcijski faktor za anaerobno nerazgradljive organske snovi.

TPK = teoretična potreba po kisiku.

Dodatek I.B

Pri sestavinah, ki niso na seznamu DID, se uporabi naslednji pristop, kot je primerno

Vodna strupenost

Za izračun merila za strupenost pri kritični volumski razredčitvi je treba upoštevati najnižje potrjene podatke o dolgoročnem učinku (LTE) na ribe, *daphnia magna* ali alge.

V primeru, ko se uporabljajo podatki o homologih in/ali QSAR (razmerja aktivnosti kvantitativne strukture), bi bilo treba upoštevati popravek za končno izbrane podatke LTE.

Kadar podatkov LTE ni, je treba za oceno podatkov LTE uporabiti naslednji postopek s pomočjo uporabe določenega faktorja negotovosti (UF) na podatkih o najbolj občutljivejših vrstah:

Snovi, ki niso površinsko aktivne

RAZPOLOŽLJIVI PODATKI	UF, KI SE UPORABI
vsaj 2 akutni LC ₅₀ za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	100
1 NOEC za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	10
2 NOEC za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	5
3 NOEC za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	1
	Vzemite najnižji validirani NOEC

Odstopanje od tega pravila je sprejemljivo, če je mogoče zagotoviti dokazila, da je mogoče znanstveno upravičiti nižje faktorje ali podatke. NOEC pomeni, da ni opažen učinek koncentracije (pri kroničnem preskusu).

Površinsko aktivne snovi

RAZPOLOŽLJIVI PODATKI	UF, KI SE UPORABI
vsaj 2 NOEC za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	1 (najnižji NOEC)
1 NOEC za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	1 (NOEC- če je vrsta najbolj občutljivejša pri akutni strupenosti)
	10 (NOEC- če vrsta ni najbolj občutljiva pri akutni strupenosti)
3 LC ₅₀ za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	20 (najnižji LC ₅₀)
najmanj 1 LC ₅₀ za ribe ali <i>daphnia</i> ali alge	50 (najnižji LC ₅₀)
	ali 20 v posebnih primerih (glej spodaj)

V zadnjem navedenem primeru je mogoče uporabiti faktor negotovosti 20 namesto 50 samo, če so na voljo podatki 1-2 L(E)C₅₀ (LC₅₀ v primeru strupenosti za ribe, EC₅₀ v primeru strupenosti za *daphnia* ali alge) in je mogoče iz informacij za druge sestavine sklepati, da so bile najbolj občutljivejše vrste preskušene. Tako pravilo je mogoče uporabiti samo znotraj skupine homologov. Treba je poudariti, da morajo biti uporabljeni LTE-ji (dolgoročni učinki) skladni s skupino homologov glede na vpliv dolžine alkilne verige za LAS (linearni alkilbenzen sulfonat) ali število EO -jev (etoksi skupin) za alkohol-etoksilat, če je mogoče ugotoviti take QSAR-je.

Vsako odstopanje od opisane sheme mora biti za določeno kemikalijo dobro utemeljeno.

Faktorji obremenitve

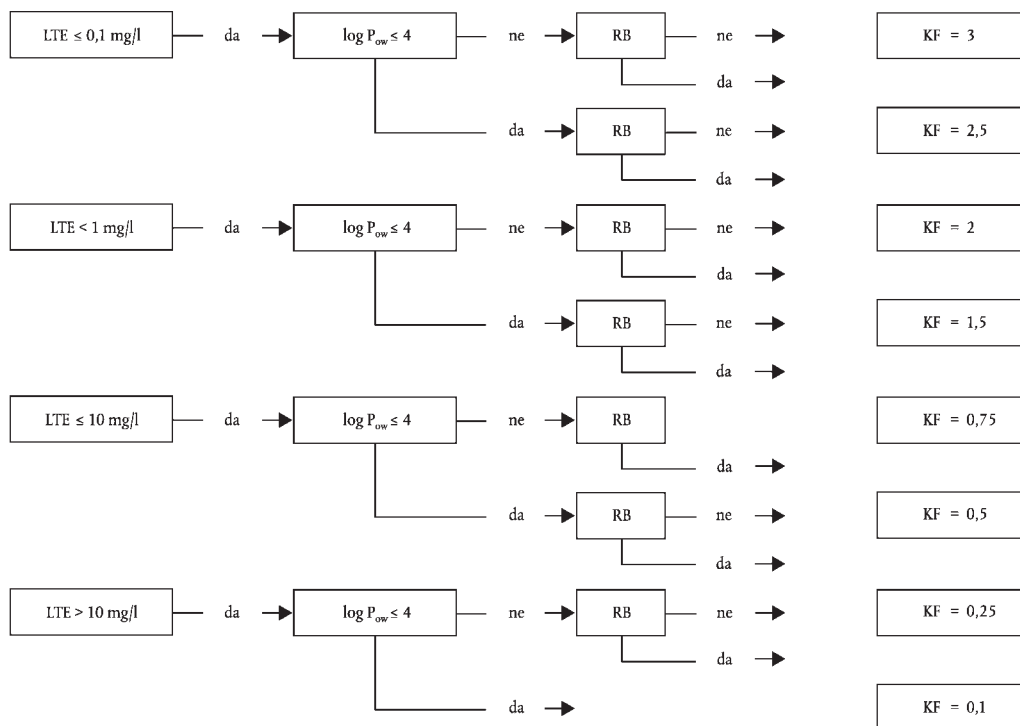
Faktorje obremenitve je treba ugotoviti v skladu z Direktivo Komisije 93/67/EGS z dne 20. julija 1993 o določitvi načel za ocenjevanje tveganja za človeka in

▼B

okolje v zvezi s snovmi, prijavljenimi v skladu z Direktivo Sveta 67/548/EGS ⁽¹⁾
in Uredbo Sveta (EGS) št. 793/93 ⁽²⁾.

⁽¹⁾ UL L 227, 8.9.1993, str. 9.

⁽²⁾ UL L 84, 5.4.1993, str. 1.

▼ **B****Biološko nerazgradljive organske snovi (anaerobne): diagram poteka za določitev korekcijskih faktorjev (KF) ⁽¹⁾**

RB: Takojšnja aerobna biološka razgradljivost
 LTE: dolgoročni učinek
 KF: korekcijski faktor

⁽¹⁾ Korekcijske faktorje je treba ugotoviti na podlagi lastnosti sestavin in uporabiti za dozo, izraženo v g/pranje.

Dodatek I.C

Dokumentacija o anaerobni biorazgradljivosti

Naslednji pristop se lahko uporablja, da se preskrbi potrebna dokumentacija o anaerobni razgradljivosti v primeru sestavin, ki niso na seznamu DID:

1. Uporabite smiselno ekstrapolacijo

Uporabite rezultate preskusov, dobljene z eno surovino, da ekstrapolirate končno anaerobno razgradljivost strukturno podobnih površinsko aktivnih snovi. Če je bila za površinsko aktivno snov (ali skupino homolognih spojin) potrjena anaerobna biorazgradljivost v skladu s seznamom DID, je mogoče domnevati, da je podoben tip površinsko aktivne snovi tudi anaerobno biorazgradljiv (npr., C12-15 A 1-3 EO sulfat (DID št. 8) je anaerobno biorazgradljiv in podobno anaerobno biorazgradljivost je mogoče predvidevati tudi pri C12-15 A 6 EO sulfatu). Če je za površinsko aktivno snov z uporabo primerne preskusne metode potrjena anaerobna biorazgradljivost, je mogoče domnevati, da je podoben tip površinsko aktivne snovi tudi anaerobno biorazgradljiv (npr. podatki iz literature, ki potrjujejo anaerobno biorazgradljivost površinsko aktivnih snovi, ki spadajo v skupino alkil ester amonijevih soli, se lahko uporabljajo kot dokumentacija za podobno anaerobno biorazgradljivost drugih četvernih amonijevih soli, ki vsebujejo esterske vezi v alkilni(-h) verigi(-ah)).

2. Izvedite izločitveni preskus za anaerobno razgradljivost

Če je potreben nov preskus, opravite izločitveni preskus z uporabo ISO 11734, ECETOC št. 28 (junij 1988) ali enakovredno metodo.

3. Izvedite preskus razgradljivosti z nizkim odmerkom

Če je potreben nov preskus in v primeru težav v izločitvenem preskusu (na primer zadrževanje zaradi strupenosti preskusne snovi), ponovite preskus z uporabo nizkega odmerka površinsko aktivne snovi in spremljajte razgradnjo z merjenji C14 ali kemičnimi analizami. Preskušanje pri nizkih odmerkih je mogoče opraviti z uporabo OECD 308 (avgust 2000) ali enakovredne metode.